

अनेन लक्षणया तत्सम्बन्धीनि धर्माणि स्विष्टकृदिडाप्रस्तरहोमवृषाणि निषि-
ध्यन्ते ततश्च दर्विहोमेषु स्विष्टकृद्धोमो न भवन्ति इडावदानं च न भवति
प्रस्तरहोमोऽपि न भवतीत्यर्थः ।

प्रतिनिगद्य होमाः ॥ २६ ॥ देवतां प्रतिनिगद्य देवतापदं चतुर्थ्यन्तमुच्चार्य स्वा-
हाकारेणात्र होमः कर्तव्यः तद्यथा अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहेत्याज्यभागयोर्होमः ।

स्वाहाकारप्रदानाः ॥ २७ ॥ तूष्णीमित्युक्तत्वात्स्वाहाकारस्याप्यभावः प्राप्नोति
तन्मा भूदित्येवमर्थमिदमुच्यते स्वाहाकारेण प्रदानं होमो येषु ते स्वाःनाः तत-
श्चतुर्थ्यन्तं देवतापदं स्वाहान्तमुच्चार्य होमः कर्तव्यः इत्यर्थः तद्यथा प्रज्ञापतये
स्वाहेन्द्राय स्वाहेत्याधारौ अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहेत्याज्यभागौ विश्वे-
भ्यो देवेभ्यः स्वाहेति संस्रवहोमः दिव्याय नभसे स्वाहेति बर्हिर्होम इति ॥

एवं सर्वजुहोतिषु प्रसक्तौ वाचिदपवादमाह ।

परतन्त्रोत्पत्तयो जुहोतिमात्राः ॥ २८ ॥ परस्यान्यस्य कर्मणास्तन्त्रे उत्प-
त्तिर्येषां जुहोतीनाम् ते जुःत्रा होममात्रा १) भवन्ति संनिपत्योपकारकाङ्गयुक्ताः
आराडुपकारकाणि तु तेषु न भवन्तीत्यर्थः तद्यथा साकमेधेषु सांतपनीया-
तन्त्रमध्ये दर्विहोमः पतितः स तु होममात्र एव भवति तत्रापि येषां सांत-
पनीयासम्बन्धि बर्हिर्होमवर्जितं सर्वं समाप्य गृहमेधीया क्रियते तेषामस्मिन्नपि
दर्विहोमे सर्वेऽपि पौर्णमासधर्मास्तूष्णीं भवत्येवेति तथा च वाज्ञपेये सर्वोष-
धोदकपयःसाधनको जुहोतिः परतन्त्रोत्पन्नः सोऽपि हविर्निष्पत्तिमात्रसांनिपा-
तिकधर्मेपितो जुहोतिमात्रो भवति एवमन्वारब्धेषु पयो जुहोतीत्यादावपि (११.
३. २५) वाच्यम् ते च परतन्त्रोत्पन्नत्वात्पशुपुरोडाशवदङ्गानामप्रयोजकाः अन्या-
नुष्ठितान्येवाराडुपकारकाण्युपजीवन्तीति न तेषां पृथगङ्गानुष्ठानापेक्षा तदुक्तम्
अक्रियान्यस्य समानार्थत्वादिति (७. २२) ।

पाकयज्ञेष्ववत्तस्यासर्वहोमः ॥ २९ ॥ स्मार्ता जुहोतयः २) पाकयज्ञा उच्यन्ते
पच्यतेऽन्वहमनेनेति पाको गृह्याग्निरावसथ्यः पाके आवसथ्ये गार्ह्येऽग्नौ ये
यज्ञाः पक्षादिकर्मापाकर्मनवान्नप्राशनश्रवणाकर्मदयः तेषु होमार्थं सुचि सुवे वा-

१) Thus Ss. हो° deest ABC. २) Thus Ss. स्मा°यः deest ABC.